

RTU studiju kurss "Konstitucionālo tiesību aktualitātes. Process Satversmes tiesā"**0R000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0168
Nosaukums	Konstitucionālo tiesību aktualitātes. Process Satversmes tiesā
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Artūrs Gaveika - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Ilga Krampuža - Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa mērķis ir sniegt studējošiem padziļinātas teorētiskās un praktiskās zināšanas par Satversmes tiesas procesa aktuālo teoriju un praksi, aplūkojot aktuālos Satversmes procesa tiesību jautājumus, kas šobrīd ir aktuāli aplūkojot jaunākās atziņas par Satversmes tiesas procesu, jaunāko judikatūru, kuras nepieciešamas jurista profesionālās darbības veikšanai. Studējošie iegūst zināšanas par Satversmes tiesas procesa tiesībām kā publiskajām tiesībām, jēdzieniem, kopīgo ar citām tiesību nozarēm, norobežošanu no citām tiesību nozarēm; avotiem, to pielietojumu, analīzi, tādējādi veicinot studentu spēju pareizi interpretēt un piemērot Satversmes tiesas procesa tiesību normas un paaugstinot studējošo konkurētspēju darba tirgū. Nodarbības notiek diskusiju veidā sākotnēji atkārtojot zināmo, tālāk diskutējot par aktuālajiem Satversmes tiesas procesa tiesību jautājumiem, tādējādi padziļinot zināšanas un izpratni par Satversmes tiesas procesu regulējošajām tiesību normām, to pielietošanu, praktisku problēmu novatorisku risināšanu.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķi un uzdevumi: Zināšanas – aktuālas zināšanas par Satversmes tiesas procesa izpratnes, attīstības, Satversmes tiesas nozīmi, Satversmes tiesas procesa tiesību avotus, tiesvedību Satversmes tiesā, Satversmes tiesai pakļautās lietas, konstitucionālo sūdzību, pagaidu aizsardzību, Satversmes tiesas nolēmumiem un to tiesiskajām sekām, iztiesāšanas problēmjautājumiem, objektīvās izmeklēšanas principu, tiesas nolēmumiem, administratīvā akta un tiesas nolēmuma izpildes problemātiku. Izpratne – par Satversmes tiesas procesa tiesību aktualitātēm: Satversmes tiesas procesa izpratni, attīstību, Satversmes tiesas nozīmi, Satversmes tiesas procesa tiesību avotiem, tiesvedību Satversmes tiesā, Satversmes tiesai pakļautajām lietām, konstitucionālo sūdzību, pagaidu aizsardzību, Satversmes tiesas nolēmumiem un to tiesiskajām sekām, iztiesāšanas problēmjautājumiem, objektīvās izmeklēšanas principu, tiesas nolēmumiem, administratīvā akta un tiesas nolēmuma izpildes problemātiku. Pielietošana – demonstrēt padziļinātas zināšanas par aktuālu Satversmes tiesas procesa tiesību normu izmantošanu praktisku problēmu risināšanā; pielietot Satversmes tiesas procesa normas sagatavojot pieteikumu Satversmes tiesai, meklēt jaunus risinājumus praktiskām un teorētiskām problēmām. Analīze – analizēt aktuālas Satversmes tiesas procesa tiesību situācijas un to reglamentējošās normas, sistematizēt nozaru kursus un šajā iegūtas zināšanas, izprast Satversmes tiesas procesa tiesību nozīmi ikvienā, izpētīt Satversmes tiesas procesa tiesību normas un piedāvāt uzlabojumus vai precīzāku tiesību normu interpretāciju. Sintēze – sagatavot aktuālus Satversmes tiesas procesa tiesību dokumentus, argumentēt un izmantot argumentācijā Satversmes tiesas procesa tiesību avotus, diskutēt par problēmjautājumiem, piedāvājot novatoriskus problēmu risinājumus. Izvērtēšana – vērtēt nodarbības aktuālas situācijas Satversmes tiesas procesa tiesībās, tajā skaitā judikatūru, citas prakses situācijas, noteikt Satversmes tiesas procesa tiesībām atbilstošu aktuālu rīcības un tām atbilstošus aktuālus modeļus.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgā darba ietvaros studenti patstāvīgi apgūst aktuālākos jautājumus par konstitucionālo tiesību vēsturiskiem, politiskiem un juridiskiem jautājumiem, aktualitātes par valsts institūtiem un pamatjēdzieniem, veidojot sevī patriotiskos, tiesiskos un valstiskos uzskatus: izdīrādā un prezentē referātus, gatavojas kontroldarbiem un risina juridiskos kāzus.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. III nodaļa. Valsts prezidents. IV nodaļa. Ministru kabinets. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zin. vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis 2017. 2. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VI nodaļa. Tiesa. VII nodaļa. Valsts kontrole. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zin. vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2013. 3. LR Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011. 4. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. Ievads. I nodaļa. Vispārējie noteikumi, Latvijas Vēstnesis, 2014. 5. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. V nodaļa. Likumdošana, 2019 6. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. II nodaļa. Saeima, 2020 7. Rodiņa A. Konstitucionālās sūdzības teorija un prakse Latvijā. Latvijas Vēstnesis, 8. Pleps J., Pastars E., Plakane I. Konstitucionālās tiesības. Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2014. Papildu/Additional: 1. Dišlers K. Ievads Latvijas valststiesību zinātnē. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2017. 2. Dišlers K. Latvijas valsts varas orgāni un viņu funkcijas. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2004. 3. Pleps J. Satversmes iztulkošana. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2012. 4. Konstitucionālās tiesas loma valsts konstitūcijā nostiprināto vērtību aizsardzībā : Satversmes tiesas konferences materiāli, 2006 = Role of the Constitutional Court in protection of the values consolidated in the constitution : collection of papers / Latvijas Republikas Satversmes tiesa = The Constitutional Court of the Republic of Latvia, Tiesu namu aģentūra, 2007. 5. Rodiņa A. Konstitucionālajai sūdzībai 15. Konstitucionālās sūdzības satura elementi: no teorijas līdz praksei. Jurista vārds, Nr. 35 (938), 30.08.2016. 6. Parpworth, Neil Constitutional and administrative law Oxford University Press, 2006. 7. The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law. Ed. Rosenfeld M., Sajo A. Oxford: Oxford University Press, 2012. 8. De Visser M. Constitutional Review in Europe. A Comparative Analysis. Oxford and Portland, Oregon: Hart Publishing, 2014 9. The Law of the Baltic States. Ed.T.Kerikmae, K.Joamets, J.Pleps, A.Rodiņa, T.Berkmanas, E.Gruodyte. Springer International Publishing, 2017. 10. Journals of Rezekne Academy of Technologies - http://journals.ru.lv/, 11. Books of Rezekne Academy of Technologies - http://books.rta.lv/index.php/RTA, Zinātniskie rakstu krājumi - http://www.rta.lv/zinatniskie_rakstu_krajumi 12. Datubāzes EBSCO, Web of Science, ScienceDirect, Scopus, IMF eLibrary, Latvijas Standartu bibliotēka, LNB Digitālās kolekcijas, iFinances, iTiesības, iBizness, BilancePLZ, Pieejams: https://www.rta.lv/bibl_datu_bazes Citi informācijas avoti/Other sources of information: 1. Jurista Vārds - http://www.juristavards.lv/ 2. Likumi.lv - http://likumi.lv/ 3. Latvijas Tiesas - https://www.tiesas.lv/ 4. Latvijas Republikas Satversmes tiesa - http://www.satv.tiesa.gov.lv/ 5. EURLEX Eiropas Savienības tiesību akti http://eur-lex.europa.eu/homepage.html 6. Juridica (juridiskās informācijas resursi) - http://www.juridica.lv/lv 7. Duhaime's Encyclopedia of Law - http://www.duhaime.org/ 8. Journal of Open Access to Law - https://ojs.law.cornell.edu/index.php/joal 9. EU Law and Publications - http://goo.gl/qX7wMg 10. Rechtsgeschichte - Legal History (Journal of the Max Planck Institute for European Legal History) - http://rg.rg.mpg.de/en/ 11. Citu valstu konstitucionālo tiesu spriedumi: http://venice.coe.int 12. Journals of Rezekne Academy of Technologies - http://journals.ru.lv/ 13. Zinātniskie rakstu krājumi - http://www.rta.lv/zinatniskie_rakstu_krajumi 14. Datubāzes: EBSCO, Web of Science, ScienceDirec, Scopus: https://www.rta.lv/bibl_datu_bazes
Nepieciešamās priekšzināšanas	Konstitucionālās tiesības un Tiesību teorija.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Latvijas Republikas Satversme, tās ģenēze. Satversmes grozīšanas kārtība. Negrozāmais Satversmes kodols. Konstitucionāla ranga akti. Satversmē ietvertie konstitucionālo tiesību virsprincipi. Suverenitātes un demokrātijas jēdzieni.	6	14	0	0
2. Valsts un to veidojošie elementi. Latvijas Republikas pilsonība, tās iegūšana un zaudēšana. Dubultpilsonība. Saeima. Sastāvs un funkcijas. Saeimas deputāti: statuss, mandāts, deputāta imunitāte. Saeimas vēlēšanas. Saeimas vēlēšanu principi. Aktīvās un pasīvās vēlēšanu tiesības. Saeimas darbības pirmstermiņa izbeigšana.	6	14	0	0
3. Likumdošana: likumdošanas procesa stadijas; likumdošanas kārtība. Tautas nobalsošana: veidi un kārtība. Vēlētāju likumdošanas iniciatīvas. Ministru kabinets: izveidošana, pilnvaru izbeigšanās, funkcijas. Deleģētā likumdošana. Lēmumu pieņemšana Ministru kabinetā.	6	12	0	0
4. Valsts prezidents: ievēlēšana, pilnvaru izbeigšanās, atbildība, funkcijas. Cilvēka pamattiesības, to ierobežošana. Tiesu vara. Tiesu iekārta. Satversmes tiesa: sastāvs un kompetence. Abstraktā un konkrētā konstitucionālā kontrole. Satversmes tiesas process.	6	14	0	0
Kopā:	24	54	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj parādīt padziļinātas juridiskai jomai atbilstošas faktu, teoriju, likumsakarību un tehnoloģiju zināšanas un izpratni, kā arī orientēties konstitucionālo tiesību sistēmā, izvērtēt tiesību jomas veidošanas vēsturiskos aspektus, padziļināti izprast un kritiski vērtēt attiecīgas jomas svarīgākos jēdzienus un likumsakarības.	Studiju rezultāti tiek novērtēti referātu istrādē un prezentēšanā, kontroldarbos, juridisko kāzusu risināšanā, seminārnodarībās un eksāmenā.

Spēj parādīt padziļinātas zināšanas par Satversmes tiesas procesu, pieteikumu sastādīšanu.	Kontroldarbs, eksāmens
Spēj parādīt padziļinātas zināšanas par aktuālām gan konstitucionālo tiesību teorijas, gan tiesu prakses problēmām.	Kontroldarbs, eksāmens
Spēj zināšanas par Satversmes tiesas procesu pielietot praksē.	Kontroldarbs, eksāmens
Spēj, balstoties uz pētniecības metodēm un jaunākajām juridiskās zinātnes atziņām, identificēt attiecīgas jomas problēmas un rast to risinājumus, attīstīt iemaņas radošas praktiskās pieejas materiālo un procesuālo tiesību piemērošanā.	Kontroldarbs, eksāmens
Spēj identificēt konstitucionālo tiesību problēmas un rast to risinājumus, piemērot Satversmes tiesas tiesvedības procesuālās normas.	Kontroldarbs, eksāmens
Spēj piemērot konstitucionālās tiesību normas, patstāvīgi risināt un rast piemērotus risinājumus, kas balstīti konstitucionālo tiesību zinātnē un praksē.	Juridisko kāzusu risināšanā
Spēj analizēt un piemērot Satversmes tiesas pieteikuma iesniegšanai tiesā nepieciešamās tiesību normas.	Juridisko kāzusu risināšanā
Spēj pielietot iegūtas zināšanas un iemaņas tiesību normu piemērošanā, metodoloģiski pareizi atrast un piemērot tiesību normas, lai sekmīgi nokārtotu vienotu valsts eksāmenu, sekmīgi strādātu jurista darbā un arī turpmāk sekmīgi kvalificētos jurista reglamentētajās profesijās.	Juridisko kāzusu risināšanā
Spēj sistēmiski, kritiski analizēt konstitucionālo institūciju darbību.	Juridisko kāzusu risināšanā
Spēj argumentēti pamatot savu viedokli, diskutēt par konstitucionālo tiesību jautājumiem.	Kontroldarbs, eksāmens

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Seminārnodarbības	10
Patstāvīgo darbu prezentēšana	30
Kontroldarbi	20
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	10.0	14.0	0.0		*	